

Kronika

Jerzy Stuhr nie żyje

w Krakowie.

9 lipca 2024 roku zmarł **Jerzy Stuhr** – polski aktor teatralny, dubbingowy i filmowy, reżyser, filolog, pedagog i pisarz, profesor sztuk teatralnych. Urodził się 18 kwietnia 1947 roku w Krakowie.

Uznawany za jednego z najwybitniejszych i najpopularniejszych polskich aktorów. W swoich filmach i rolach aktorskich często prezentował losy polskiego inteligenta. Laureat Polskiej Nagrody Filmowej za rolę drugoplanową w filmie *Persona non grata* (2005) i nagrody specjalnej Orła za osiągnięcia życia (2018). W 2008 nagrodzony Złotą Kaczką i wybrany najlepszym aktorem komediowym stulecia. W latach 1990-1996 oraz 2002-2008 rektor Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie.

Ukończył polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim i Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. W 1990 roku habilitował się na Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie. W 1994 roku uzyskał tytuł profesora sztuk teatralnych.

Rozpoczął pracę jako aktor w Starym Teatrze w Krakowie, w którym zadebiutował rolą Belzebuba w *Dziadach*, a następnie zagrał m.in. Wysockiego w *Nocy listopadowej*, Piotra Wierchowienieckiego w *Biesach* i Jaszę w *Wiśniowym sadzie*. Na wielkim ekranie zadebiutował jako stażysta w filmie Hieronima Przybyła *Milion za Laure* (1971). W kolejnych latach zagrał epizody m.in. w filmach Andrzeja Żuławskiego, Jerzego Gruzy i Antoniego Krauze. Wziął udział, kreując postać reżysera Jerzego Burskiego, w zdjęciach próbnych do filmu Andrzeja Wajdy *Człowiek z marmuru* (1976).

W 1976 roku zagrał swoją pierwszą główną rolę filmową – Antoniego Gralaka, młodego mężczyzny, który po opuszczeniu zakładu karnego po trzech latach odsiadki próbuje ułożyć sobie nowe życie w realiach Polski lat 70. XX wieku, w filmie Krzysztofa Kieślowskiego *Spokój* (1980). W tym okresie zagrał jeszcze w dwóch innych filmach reżysera: asystenta Stefana Bednarza w *Bliźnię* (1976) i Filipa Mosza, głównego bohatera *Amatora* (1979)[31]. W 1978 premierę miały dwa filmy, w których zagrał główną rolę: *Wodziej* Feliksa Falka i *Seans* Sławomira Idziaka, a także film Andrzeja Wajdy *Bez zniczenia*.

W 1977 roku na XV Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu wykonał piosenkę pt. *Śpiewać każdy może*.

W 1980 roku wyjechał do Włoch, gdzie w kolejnych latach wystawiał spektakle teatralne[35]. Nawiązał także współpracę pedagogiczną ze Szkołą Teatralną w Bolonii, Teatro Stabile w Triestie i Università degli Studi di Palermo oraz prowadził kursy aktorskie na Festiwalu Aktorów we Florencji. W 1982 za rolę w *Mątwie* Witkacego, wystawionej na Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym w Spoleto, otrzymał Nagrodę Krytyki Włoskiej dla najlepszego aktora zagranicznego we Włoszech za „opanowanie języka włoskiego i jakość interpretacji”. W tym okresie zaczął występować z recitalem Patricka Süskinda *Kontrabasista*.

Szeroką rozpoznawalność w Polsce zapewniła mu rola Maksa Paradysa w filmie Juliusza Machulskiego *Seksmisja* (1983). Umiejętności komediowe zaprezentował również w innych filmach z lat 80.: *Kingsajz* (1988), *Dekalog X* (1988) czy *Obywatel Piszczak* (1989).

W 1994 roku zadebiutował jako reżyser filmowej produkcją *Spis cudzołóżnic* (1995). Następnie zagrał pięć ról w wyreżyserowanych przez siebie *Historiach miłosnych* (1997), za które otrzymał nagrodę za najlepszy film zagraniczny na festiwalu filmowym we Włoszech (Cinecittà) i które zaprezentował na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Wenecji. Wykreował także komediową postać komisarza Ryby w filmie Juliusza Machulskiego *Kiler* (1997) oraz w jego kontynuacji, *Kiler-ów 2-óch* (1999).

Zagrał główną rolę w wyreżyserowanym przez siebie filmie *Pogoda na jutro* (2003), za który otrzymał wiele międzynarodowych nagród.

Otrzymał wiele orderów i odznaczeń, m.in.: 2011 – Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla kultury polskiej, za osiągnięcia w twórczości artystycznej oraz działalności pedagogicznej”, 1997 – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski „w uznaniu wybitnych zasług dla kultury narodowej”, 2005 – Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, 2000 – Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi Republiki Włoskiej, 2014 – Order Uśmiechu.

Źródło fotografii:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Stuhr

Zmarł Edward Redliński

30 czerwca 2024 roku w Warszawie zmarł **Edward Redliński** – polski prozaik, scenarzysta i dramaturg, reporter. Urodził się 1 maja 1940 roku w rodzinie chłopskiej we Frampolu, obecnie siedlisko w gminie Juchnowiec Kościelny.

Ukończył studia na Wydziale Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej oraz Studium Dziennikarskie Uniwersytetu Warszawskiego. Pracował w „Gazecie Białostockiej”, białostockim radiu oraz w warszawskim tygodniku „Kultura”. Autor groteskowo-realistycznych powieści i opowiadań, ukazujących konflikt między kulturą tradycyjną a nowoczesnością, jeden z najśłynniejszych pisarzy związanych z Białostoczną.

Opublikował: Proza: *Listy z Rabarbaru* (1967), *Awans* (1973), *Konopielka* (1973), *Niki-formy* (1982, zbiór krótkich form), *Dolorado* i *Tańcowały dwa Michały* (1985, mikropowieści o nowej emigracji polskiej w Stanach Zjednoczonych), *Szczuropolacy* (1994), *Krfotok* (1998), *Transformejszen* (2003), *Telefrenia* (2006), *Debata, czyli bzik prezydencki* (2008).

Reportaże: *Ja w nerwowej sprawie* (1969), *Zgrzyt* (1971).

Dramaty: *Pustaki* (1980), *Wcześniak* (1977), *Awans* (1973), *Jubileusz* (1975), *Cud na Greenpoincie* (1995).

W latach 1984-1991 przebywał w Stanach Zjednoczonych. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury”.

Źródło fotografii:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Edward_Redli%C5%84ski

Odszedł Andrzej Mularczyk

21 czerwca 2024 roku zmarł w Warszawie **Andrzej Edward Mularczyk** – polski pisarz, scenarzysta filmowy, autor reportaży, twórca słuchowisk radiowych. Urodził się 13 czerwca 1930 w Warszawie.

Debiutował literacko w konspiracyjnym piśmie „Dźwigary” w 1943 roku. W 1949 rozpoczął działalność dziennikarską, jednocześnie studiując na Wydziale Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego. Studia te ukończył w 1955, w tym samym roku wstąpił do Związku Literatów Polskich.

W 1953 roku nawiązał współpracę z Polskim Radiem. Był reporterem i publicystą tygodnika „Świat”. W 1964 roku został członkiem Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W latach 1970-1977 pracował jako kierownik literacki w Zespole Filmowym Iluzjon. Członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i Polskiej Akademii Filmowej.

Wśród około 40 filmów powstałych na podstawie jego scenariuszy znalazły się trylogia *Sami swoi*, *Nie ma mocnych* i *Kochaj albo rzuć*, a także serial telewizyjny *Dom*. Współtworzył również scenariusz do filmu *Katyni* Andrzeja Wajdy. Autor publikacji *Post mortem: Katyni – opowieść filmowa* poświęconej zbrodni katyńskiej. Pod pseudonimem Andrzej Jurek wspólnie z Jerzym Janickim napisał scenariusz filmu *Licze na wasze grzechy*.

Syn legionisty Józefa Mularczyka, był bratem pisarza Romana Bratnego.

Został odznaczony m.in.: 1975 – Medalem Komisji Edukacji Narodowej, 1988 – Nagroda I stopnia Ministra Obrony Narodowej w dziedzinie literatury, 1996 – Honorowym Wielkim Splendororem, 2001 – Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (za wybitne zasługi w pracy artystycznej), 2001 – Super Wiktoorem za całokształt twórczości, 2005 – Diamentowym Mikrofonem (za wszechstronną twórczość radiową, szczególnie w dziedzinie dramaturgii oraz za współtworzenie przez 45 lat wyjątkowej powieści radiowej „W Jezioranach”, 2010 – Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, 2011 – Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (za wybitne zasługi dla Polskiego Radia).

Źródło fotografii:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Mularczyk

Rys. Barbara Medajska